

Joan F. Mira

CONTRAPUNT

Caucàsics

Sembla que en algun moment del segle passat algú, entre científic i il·luminat, entre positivista i bíblic, va llançar la teoria que tots els pobles europeus procedeixen del Caucas. Dir *caucàsic*, doncs, seria una manera —més discreta, dissimulada i suposadament neutral— de dir *blanc*.

Així, resultaria que la gent *blanca* procediria tota del Caucas. I en dir *blancs* voldríem dir, segons això, els mateixos que unes certes teories europees del primer terç d'aquest segle anomenaven *aris*, o potser ens estariem referint sense voler —i sense base— als pobles que parlen llengües de la gran família indoeuropea. Se suposaria, seguint aquestes denominacions, teories i fantasies populars, que més o menys allà on va anar a parar l'Arca de Noè vivia, fa alguns milers d'anys, una gent clara de pell i d'esperit, que després ha anat escampant-se per tot el continent europeu i les seues prolongacions ultramarines. Per què els *científics* del segle passat van situar en aquelles remotes muntanyes el bressol de tota blancor i civilització superior, és un misteri. Per què havien de venir d'allà els germànics i els grecs, els llatins i els celtes —que degueren extirpar d'Europa tota traça de raça inferior i anterior— és un altra fantasia espectacular. El cas, però, que la idea que tots els *blancs*, i per tant *superiors*, tenim els rebesavis al Caucas, ha circulat i circula encara profusament. Als Estats Units, per posar l'exemple més clar, no solament una persona pot ser classificada oficialment com a *caucàsica* a efectes censals, sinó que el mot apareix fins i tot en les seccions de «contactes personals» o anuncis matrimonials dels diaris. *Caucàsic* busca *caucàsica*, per amistat i eventual convivència.

Ara bé, ¿què en deuen pensar, els

caucàsics actuals de debò, de la seua paternitat putativa de mitja humanitat? Especialment els que són caucàsics des de sempre, és a dir els georgians i sobretot els armenis. No els àzeris, que són de família turca i d'origen centreamericà. ¿Pensen els armenis, per exemple, que els seus remots avantpassats són l'origen de tota la raça blanca universal? ¿Pensen els àzeris que no tenen dret a anomenar-se *caucàsics* en aquest sentit *blanc* de la paraula, perquè ells viuen al Caucas però no vénen del Caucas?

Segurament les faules caucàsiques euro-americanes no són allò que més els preocupa, als caucàsics d'ara mateix. Però curiosament, al Caucas, els *caucàsics* i els *no caucàsics* sí que tenen molt clara una cosa: que són mútuament incompatibles. D'ençà que, cap al final de l'Edat Mitjana més o menys, van anar arribant allà a dalt les avançades turco-asiàtiques, l'esport predilecte dels antics caucàsics i dels nous ha estat degollar-se els uns als altres sempre que l'ocasió ho permetia. El centre del Caucas és Armènia, i els armenis, voltats des de fa alguns segles de turcs i d'àzeris pel sud i per l'est, són els qui han portat la part pitjor d'aquesta degolladissa permanent. Fins a l'extrem que una cosa tan dura de suportar com era l'Imperi Rus, i la Unió Soviètica més tard, resultava preferible a la dominació turca. Els turcs —i els àzeris— han degollat armenis *sempre*, els armenis han degollat turcs i àzeris només quan han pogut, és a dir poques vegades i amb molta escassa efectivitat. Ho demostra el fet que els armenis, que ocupaven una extensa àrea al nord i al sud de l'Ararat (que ara podria ser ben bé un país de vint o trenta milions d'ànimes), s'han quedat reduïts a una

petita república soviètica de tres o quatre milions d'habitants. Quant als turcs i àzeris combinats —inclosos els àzeris de l'Iran, als quals els iranians autèntics, que sí que són *caucàsics* per molt que vagen vestits de mollah xiïta, els tenen ben poca simpatia— en deuen ser prop d'un centenar de milions.

Al sud de l'Ararat, d'ençà de les muntanyes massives durant la I Guerra Mundial i els anys immediats, ja no queda ni un armeni. Per acabar-ho d'adobar, Stalin, els anys vint, va premiar l'adhesió de l'Azerbaidjan amb la inclusió d'una regió armènia en aquesta república: Nagorno-Karabakh, fatalment, havia d'esdevenir el nom més famós del Caucas. Un dia o un altre. Durant més de seixanta anys, l'ordre soviètic ha impedit les degolladisses tradicionals. Les ganes, però, restaven intactes i passaven de generació en generació: a penes l'ordre soviètic ha començat a fer figa, de les ganes han passat als fets. Uns i altres. Mentre es manté la causa, els efectes poden activar-se en qualsevol moment. De manera bèstia, irracional i sanguinària, quan aquesta és l'experiència històrica dels afectats. Perquè els caucàsics del Caucas no han tingut mai ocasió de resoldre els seus litigis amb eleccions, parlaments i coses així: els han resolt sempre amb trabucs i simitarres, que són sistemes molt propis de gent de la muntanya.

Ara, als altres *caucàsics* (europeus occidentals, americans del nord i algun altre país civilitzat i culte, etc.), ens resulta molt fàcil tractar aquella gent de salvatges o de «nacionalistes irracionals». Oblidem que, més ençà del Caucas, a una banda i l'altra de l'Atlàntic, ens hem passat segles fent coses molt pitjors.